

Доповідь голови Ради Товариства про роботу земляцтва у 2013 році

Як і в минулі роки, земляки у своїй роботі поклалися на скромні фінансово-економічні можливості самих членів відділень та їх палке бажання допомогти своїй малій батьківщині. Використовуючи інтелектуальний потенціал членів товариства, ділові зв'язки та авторитет вдалося здійснити чимало добродійних справ як у рамках соціально-спрямованих проєктів, так і з надання індивідуальної фінансової, матеріально-методичної правової та іншої допомоги нашим землякам.

Цікаво, що за останні роки практично кожне відділення винайшло свій сегмент у роботі з земляками.

От і **бахмачани**, за ініціативи Олександра Костюка, започаткували спільно з ВГО «Соборне гетьманське козацтво» посвяту в молоді козачата першокласників майже всіх шкіл району, впродовж року надавали школам методичну допомогу в організації цього руху. А в селі Тиниця здійснювались підготовчі роботи з відкриття козацького навчально-виховного закладу.

Надавали матеріальну допомогу на розширення експозиції шкільного музею, лікування, поховання, придбання ліків, продуктів харчування, спортивного інвентаря тощо.

Бахмацькій районній гімназії подарували картину, яка стала першим експонатом художньої галереї, створення якої започатковано відділенням. Художню картину трагічних подій 1700 року подаровано Національному заповіднику «Гетьманська столиця».

Надали благодійну допомогу на видання книги пам'яті. Набір художньої, наукової та довідкової літератури – всього 200 книг подаровано бібліотеці села Рубанка. Сільським радам Рубанки, Пальчиків, Батуринській міській раді передані українсько-російські словники.

Бобровицьке відділення подарувало ґрунтовне історичне дослідження «Україна у нас одна» у двох томах, на видання спрямовано понад 70 тис. грн. Автор Петро Кононенко – відомий вчений історик, поет готує до видання третій. На кошти земляків видано книгу про село Марківці та збірку поезій членів сільського літературного клубу. До 200-річчя від дня народження Кобзаря у Марківецькій ЗОШ оновлено експозицію Марківецького краєзнавчого музею і придбано для нього ноутбук. Передано будівельні матеріали та спортивний реманент для шкіл та ремонту садочка у Новій Басані, придбано ноутбук для центральної районної бібліотеки, нове обладнання для кухні Марківецького дитячого садка. А ще –

посадили яблуневий сад біля дитсадка, долучались до благоустрою села, куточка біля дуба, під яким відпочивав Тарас Шевченко.

Земляки достойно продовжили власну ініціативу 2012 року щодо створення у загальноосвітній школі №1 м. **Борзна** картинної галереї, де передбачається проведення уроків з мистецтва та народознавства, а також художніх виставок творів сучасних художників, а особливо – земляків. Микола Стратілат з Носівського відділення особисто передав учням школи десять своїх графічних малюнків.

А ще **борзнянці** презентували книгу-альбом Ніни Саєнко «Український килим. Мистецька династія Саєнків», взяли участь у культурно-мистецьких заходах пам'яті героїв Крут, відвідали музей-заповідник Пантелеймона Куліша «Ганнина пустинь», святкуванні 115-ї річниці Борзнянського державного сільськогосподарського технікуму.

Варвинці продовжували наповнювати благодійний фонд ім. Георгія Вороного, профінансували видання книги «Георгій Вороний та його родинне оточення». Поетеса Надія Кольцова презентувала свою 6-у збірку поезії про Сіверщину та Варвинщину «Гомін джерел». У Требухівській школі на Броварщині, Антонівському сільському клубі та у колі земляків. Варвинці є активними учасниками загально-земляцьких заходів, дописувачами до «Отчого порогу», з любов'ю до Чернігівщини виступають на українському радіо.

Мудрий керівник **Городнянського відділення**, який нещодавно відзначив своє 80-річчя, буде своєю роботою в співпраці з народними депутатами Ігорем Рибаківим, Юрієм Мірошніченком, Михайлом Четовим. Вже тепер спільними зусиллями київські городнянці для своєї малої батьківщини придбали комп'ютери для редакції районної газети «Новини Городнянщини», а ветеранам – здійснили передплату на часопис «Отчий поріг», багатодітним сім'ям вручили холодильники, пральні машини, газові плити, надали допомогу у ремонті шкіл, сільським ФАПам придбані міні-аптечки, проведено грейдерування сільських доріг.

За невгамовний характер і благодійні справи Петро Сергійович удостоєний звання «Почесний громадянин міста Городня».

Ічнянці, як і впродовж багатьох років, скеровують свої зусилля на книговидання авторів-земляків (3 книги), допомагають фінансово і інтелектуально в роботі Ічнянського літературного об'єднання «Криниця», сприяють роботі районної Спілки чорнобильців, є активними учасниками ярмарок і культурно-мистецьких заходів у Ічні та Качанівці.

Козелецьке відділення у своїй роботі використовувало можливості своїх земляків у Києві у працевлаштуванні та вступі до вишів молоді з села, надавали допомогу у лікуванні та вирішенні соціальних проблем, фінансували реконструкцію храму в Острі, збирали своїх односельців на печищах затоплених водами Київського водосховища сіл Глибів і Старий Глибів.

А ще – ініціювали зустріч активістів відділення з головами сільських рад району, налагодили їх тісну співпрацю і, таким чином, зняли чимало проблем селян: допомагали в оформленні земельних ділянок і приватизації землі, запропонували козельчанам, які мешкають у Києві і не мають у спадщині землі чи дачних ділянок, у довгострокову оренду земель запасу для обробітку і вирощування городини.

Придумали ще одну цікавинку – збирають земляків у Києві за інтересами – окремо лікарів, працівників правоохоронних органів, банкірів, бізнесменів і фінансистів, і, таким чином вирішують вузькогалузеві, якщо можна так сказати, питання.

Ще два наші активні земляки **Коропського відділення** – Анатолій Карацюба та Віктор Ковтун стали «Почесними громадянами смт Короп».

І, повірте, це абсолютно чесно і заслужено, адже Коропське відділення вже третій рік поспіль опікується своїм дітищем – чи не єдиним в Україні пунктом гарячого харчування для самотніх людей похилого віку у смт Понорниця. Зараз там організовані й інші послуги для села – перукарські, по ремонту одягу та взуття тощо.

13 років поспіль на Коропщині проводяться пленери художників, у яких беруть участь початківці та корифеї чи не з усієї України. Захід став вагомим просвітницькою акцією для жителів Коропщини. Цього року пленер співпав з 30-річчям творчості видатного метра Віктора Ковтуна і був відзначений прекрасним презентаційним виданням його художніх творів.

Інший Ковтун – Сергій продовжив просування унікального видання «Абетка моєї України» у Берліні, Дюссельдорфі, Європарламенті.

Ще багато соціальних, культурно-просвітницьких, спонсорських проєктів реалізували наші коропці впродовж року.

Про це йшлося у 12 публікаціях в «Отчому погрозі», 5 – у районній газеті «Нові горизонти», 8 – у газеті «Коропщина».

Земляки-корюківчани цей рік прожили у вирі сумних подій – адже рік, що минає, для кожного корюківчанина і держави в цілому був роком 70-ї річниці найстрахітливішої події – знищення, спалення до тла районного центру Корюківка.

З цього приводу підготовлений у Корюківському відділенні земляцтва дослідницький матеріал та вийшла книга «У кожного своя правда. Істина одна. Корюківка: довічний біль». Книга вручена кожному із уцілілих тоді у тій страшній біді та передана до шкіл і бібліотек Чернігівщини.

Ще надзвичайно цікаві книги видали Сергій Крекотень – «Переселення на Амур» та доктор політичних наук, професор Микола Недюха «Козилівка, Орлівка, Холми і Корюківка».

А ще земляки надавали допомогу будинку інтернату для громадян похилого віку, своїм школам, з яких починались їх життєві дороги, святим храмам, впорядковували пам'ятники та могили воїнів і рідних, поповнювали шкільні і сільські бібліотеки. І, звичайно ж, доглядали свій сад, якому виповнилось 11 років. Він вже давно дарує соковиті яблука...

Протягом року окремі члени **Куликівського відділення** надавали матеріальну допомогу на лікування жителям району, кошти на закупівлю школами спортивного майна, допомагали окремим сім'ям одягом.

Сприяли молоді у вступі на навчання і працевлаштування у столиці. А ще, як пише у своєму звіті керівник відділення, церков, доріг не збудували, газові труби не прокладали – все це в районі вже зроблено.

Менське відділення орієнтувало свою роботу на культурно-мистецькі заходи, виданні та презентації книг, відзначенні ювілеїв відомих особистостей. Порушили клопотання про перейменування однієї з вулиць Києва на ім'я політичного та громадського діяча, вченого-правника Олександра Кістяківського та встановлення меморіальної дошки на будинку, де він проживав останні роки. Відвідували малу батьківщину, згуртовували земляків у Києві.

Мали певні клопоти у нинішньому році ми з **Ніжинським відділенням**. Після тривалої хвороби пішов з життя його голова Анатолій Фурса. Кілька спроб зібрати ніжинців і обрати керівника були марними та лише у жовтні зголосився правити земляцьким гуртом молодий, енергійний Петро Захарченко. Провели організаційні збори за участю керівників Ніжинської райдержадміністрації та міста Ніжина, окреслити напрямки співпраці і думаю, цей потяг, зрештою зрушить з місця.

Не зраджували усталеним традиціям **новгород-сіверці** у Києві, продовжили роботу з пошуку історичних особистостей та їх родоводів, брали участь у генеалогічних читаннях і підготовці до друку вже третьої за ліком книги про родоводи новгород-сіверців.

Організували презентацію автобіографічного дослідження Миколи Литвина книги «Не лукавя перед собою» у Фонді культури України за участю Бориса Олійника і ще близько ста непересічних для України особистостей, у рідному селі автора Мамакине, у колі земляків.

Сприяли розгортанню бізнесових проектів земляків у столиці, надавали допомогу ветеранам, понад 1000 книг передали до бібліотеки села Грем'яч.

Члени відділення відвідували культурно-мистецькі заходи на Новгород-Сіверщині, брали активну участь у загальноземляцьких заходах.

Носівське відділення продовжувало започатковану кілька років тому роботу по збору коштів на встановлення пам'ятника ветеранам-афганцям.

Передано Лихачівській школі велотренажер та комп'ютер, школі в с. Пустотине – звукові колонки, спортінвентар і книги, Носівській гімназії – футбольні м'ячі; надано допомогу літнім мешканцям с. Степові Хутори. До дня визволення від фашистських загарбників сіл Пустотине і Макіївка. Анатолій Стратілат та його художній колектив дали концерти на сільських майданах, а в селі Коломійцівка – до дня святого Миколая.

Як завжди, активно працювало **Прилуцьке відділення**. Спеціалізований будинок дитини «Надія», який вже багато років знаходиться під патронатом земляків, збагатив свою матеріально-технічну базу на 74 тисячі гривень, а дітлахи одержали солодкі подарунки та чудовий концерт до Новорічних свят.

Підтримали благодійну акцію «Подаруй місту лавку» і встановили в центральному парку такий собі раритет – лаву з гербом Прилуцького відділення.

За кошти земляків встановлена меморіальна дошка Миколі Міхновському – політичному та громадському діячу, публіцисту, борцю за незалежність на Прилуччині, до 160-річчя Василя Горленка видана книга Івана Забіяки «Епістолярна спадщина Василя Горленка», організована презентація книги та урочисті заходи.

У музеї-світлиці Тараса Шевченка, яку прилуччани відкрили минулого року, відбулись Шевченківські читання з нагоди 199-річчя від дня народження

Великого Кобзаря за участю двох лауреатів Шевченківської премії – Дмитра Іванова та Леоніда Горлача.

На Срібнянщині вшанували пам'ять нашого колишнього виконавчого директора Бориса Іваненка з нагоди його 80-річчя у селі Гурбинці.

Можна ще довго перераховувати добрі справи прилучан. І за кожне благодіяння Вам низько кланяються земляки з малої батьківщини.

Добрі слова хочу сказати про **ріпкинівців**. За ініціативи земляків села Мутичів проведена велика пошукова робота про воїнів, які загинули у роки Великої Вітчизняної війни. Імена 62-х солдатів увіковічені у гранітній стелі до 70-річчя визволення Чернігівщини. Майже 9 тисяч гривень скерували земляки на впорядкування кладовища у селі Нові Яриловичі. Навчальним закладам передавались підручники, художня література, видано буклет про Любеч туристичний.

Започаткували свій власний кубок за перемогу у спортивних змаганнях школярів.

Без перебільшення, однією з самих значимих здобутків **семенівців** було відкриття народного музею Тараса Шевченка у районному центрі. Земляки зібрали понад 150 тисяч гривень і більше сотні експонатів. Благословення на цю роботу одержали на Чернечій горі у Каневі, а важливі експонати одержали в дар від головної світлиці Кобзаря.

Взяли під свою опіку семенівці відділення для одиноких і непрацездатних громадян територіального центру. За кілька поїздок доправили одяг і взуття, обладнання для кухні, фрукти та ласощі. Інші необхідні речі зібрані членами відділення.

За погодженням з районною владою започаткували в районній газеті «Життя Семенівщини» серію публікацій про достойних вихідців з рідного прикордоння.

Розкрили перші сторінки альбому «Наша історія» – як своєрідний часопис земляцтва. Впровадили для активних земляків своєрідну подяку відділення – на пластині з червоного дерева викарбувані слова подяки «За земляцькі справи».

На честь 70-річчя визволення Семенівщини подарували школі села Жадове авторську роботу – барельєф Тараса Шевченка роботи скульпторів Віктора та Івана Липовок.

Першочерговим і найголовнішим завданням для **сосничан** була співпраця з керівниками району. Керівник відділення впродовж року опікувався питаннями забезпечення виконання указів Президента України щодо належного вшанування пам'яті великого кіномитця та підготовки до відзначення його 120-річчя, зокрема встановлення пам'ятників у містах Києві та Чернігові, ремонту кінотеатру та гімназії в Сосниці, розширення музейних площ, надання йому статусу національного.

Надали благодійну допомогу члену Національної спілки письменників України Миколі Адаменку на видання його книги «Володар казкових скарбів (слідами Ю.С. Виноградського)» до 140-річчя від дня народження відомого українського краєзнавця, діалектолога, громадського діяча.

Продовжувалася співпраця з музейними закладами району.

Сосницькому літературно-меморіальному музею Олександра Довженка виготовили 10 експонатів для експозиції присвяченої подальшому розвитку музейного закладу.

Для облаштування експозицій Сосницького краєзнавчого музею імені Юрія Виноградського виготовили 30 експонатів і забезпечили доставку до музейного закладу особистих речей, документів і фотографій Героя Радянського Союзу Тимофія Хандоги. Завдячуючи цій роботі, в музеї з'явилися експозиції, присвячені Борису Іваненку (до 80-річчя від дня народження) та Тимофію Хандозі.

Авдіївській ЗОШ I-III ступенів передали книжки для оновлення бібліотечного фонду.

Розробили ескізи та профінансували виготовлення з чорного мармуру 20-ти пам'ятних дошок для об'єкту «Алея Героїв і Слави Сосниччини» та розраховують на відкриття вже наступного року.

За клопотаннями відділення до 80-річчя від дня народження одна з вулиць Сосниці перейменована на вулицю Бориса Іваненка, а новоствореному комунальному закладу охорони здоров'я «Сосницький районний центр первинної медико-санітарної допомоги» присвоєне ім'я Бориса Смирнова.

Делегація відділення взяла участь 7 вересня у святкуванні Дня Сосниці. Активними сосничани були у всіх загально-земляцьких заходах, а майже кожен номер «Отчого порогу» наповнювався цікавою інформацією про славетних земляків і діяльність відділення.

Крім того, керівник відділення взяв на себе велику просвітницьку місію – наповнення земляцького сайту про діяльність Товариства з тим, щоб донести інформацію про добрі справи землярства вихідцям з Чернігівщини по всьому світу.

Щорське відділення впродовж року набирало обертів після кількарічної сплячки.

Налагодили зв'язки з органами місцевої влади району. Невеликими делегаціями побували на святах і урочистостях. Відвідали діток із Щорського району у Прилуцькому та Ніжинському дитячих будинках, побували в селі Займище на фестивалі ім. Василя Полевика. Брала активну участь у загальноземляцьких заходах.

Чернігівське відділення у своїй допомозі землякам були більш приземлені. Надавали допомогу фермерським господарствам від посівної до реалізації урожаю. В селі Смолин допомогли з опаленням дитячого садочка, в освітленні вулиць села, місцевому клубу – у проведенні різних заходів.

А ще фінансували заходи з відзначення ветеранів війни до дня Перемоги та святкування 70-річчя визволення Чернігівщини у селах Смолин, Максим, Лебедівка. У Чернігові до Великодних свят провели конкурс Великодньої крашанки.

Члени **ветеранського відділення** поклали квіти до Всеукраїнського меморіального комплексу-пам'ятника полеглим в Афганістані, взяли участь у відкритті алеї Героїв на площі Слави та в заходах до дня Перемоги в Коропі, вшанували в с. Осьмаки пам'ять загиблого афганця Івана Кулика, провели консультації з потенційним інвестором щодо капремонту пам'ятника загиблим афганцям у Коропі, надали допомогу школам Оболоння та Понорниці шкільними підручниками та літературою для бібліотек, подібну акцію провели і в комунальному закладі «Черешенська спеціалізована школа-інтернат з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів» Чернігівської обласної ради.

Особливо результативними та вкрай необхідними для Чернігівщини була наша **загально-земляцька** допомога освітянській галузі.

Нам вдалося:

-надати допомогу у ремонті покрівлі спального корпусу Городнянської загальноосвітньої школи-інтернату для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;

-замінити вікна на пластикові у центрі соціально-психологічної реабілітації дітей с. Хмільниця. Привітали їх з Днем святого Миколая;

-здійснити ремонт та облаштувати корпусними меблями групових кімнат у Чернігівському центрі соціально-психологічної реабілітації дітей;

-облаштувати м'якими меблями групові кімнати у Ніжинському центрі соціально-психологічної реабілітації дітей;

-передати спортивне обладнання та інвентар Чернігівському національному технологічному університету для облаштування новоствореного факультету фізичної культури та спорту;

-загальноосвітнім навчальним закладам області доправити навчальні посібники і художню літературу з приватних колекцій земляків.

Загалом, для освітніх закладів Чернігівської області надана допомога на загальну суму понад півмільйона гривень.

Під постійною опікою знаходилась чернігівська садиба у Пирогові. Крім земляцьких толок весною та восени по упорядкуванню саду і квітників, зроблено поточний ремонт будинку – пофарбовані вікна, двері, підлога, придбані нові фіранки, поповнена бібліотека нашої хати новими виданнями.

Дбали земляки і про вшанування пам'яті наших земляків, які залишили значну спадщину для прийдешніх поколінь. Я вже говорив про встановлення меморіальних дощок:

-Борису Іваненку – виконавчому директору Товариства, в селі Гурбинці на Срібнянщині;

-Миколі Міхновському – політичному та громадському діячу, публіцисту, борцю за незалежність на Прилуччині.

-Олександру Кістяківському – відомому громадському діячу, вченому у галузі кримінального права родом з Менщини.

Наповнювалися сегменти краєзнавчих музеїв новими експозиціями про діяльність наших видатних земляків, видавались книги про їх життя і діяльність, вшановувалась пам'ять на заходах з нагоди ювілеїв у селах, де вони народились.

А тепер про наболіле.

Наша спільна Угода передбачала поглиблення співпраці органів влади Чернігівщини з Товариством «Чернігівське земляцтво» та його відділеннями.

Про це ми говорили і на нашій конференції минулого року і на кожному засіданні Ради робимо акцент на необхідності координувати наші дії з керівниками області та районів. На щастя, у більшості керівників відділень і районів склались щирі, дружні стосунки, що приносить позитив у реалізацію спільних інтересів.

Проте, окремі керівники відділень не змогли знайти в повній мірі спільної мови щодо налагодження належних стосунків з місцевою владою в районах.

Ще одна проблема.

Нашому Товариству виповнилося 18. І всі ми подорослішали на 18 років. Тим, кому було 50-55, стало 70-75. Звичайно, що прожиті роки певною мірою гальмують інтерес до життя суспільства і у фізичному розумінні, і у суспільному сприйнятті. Та й нас вже сприймають по-іншому. Ми про це говорили та орієнтували на оновлення членства нашого земляцтва.

Приємно, що поповнились молоддю Борзнянське, Новгород-Сіверське відділення. Очікуємо новацій від Ніжинського Городнянського, Козелецького районів. Та й молодіжне відділення на чолі з Василем Тройною не реалізує свої можливості.

Я б хотів, щоб від сьогодні кожен з нас задумався про майбутнє нашої громадської організації та привів до її лав своїх дітей, внуків, дітей і внуків своїх друзів, родичів.

Виникла ще одна проблема, на якій би мені не хотілося акцентувати вашу увагу.

Окремі наші голови відділень звалили на себе не лише тягар координатора (чи керівника), а і виконавця.

І, зрештою, вимальовується така картина: в кінці року, коли треба інформувати про зроблене, починається збір інформації від кожного земляка окремо. – А що ти зробив, а що ти зробив? – І звітується, як колективні здобутки. А це суперечить самій ідеї об'єднання земляків. Якщо ми одна родина – ми мусимо гуртом спрямовувати наші зусилля на розв'язання проблем малої батьківщини.